Pélé Yoets

Hen Tsédek - Hé

אמרו רבותינו זכרונם לברכה (פסחים קיג א) הן שלך יהיה צדק ולאו שלך צדק. ואמר לה רב לרב כהנא (שם) הפך בנבלתא ולא תהפך במלי. וראוי לאדם שיהא בו מדעת קונו שלטובה אינו חוזר ולרעה חוזר. וכן יעשה האדם הטוב שאם הוציא מפיו לעשות טוב עם חברו או שלא לעשות עמו רעה לא יחזר בו בשום אפן ולשום סבה שבעולם כי בושה גדולה היא, אבל אם הוציא מפיו לעשות רע או שלא לעשות טובה לא יעמד בדבורו. וכבר אמרו רבותינו זכרונם לברכה (ערובין סה, ב) כל המתפתה ביינו יש בו מדעת קונו. דכתיב (בראשית ח כא) וירח ה' את ריח הניחח. פרש רש''י כל המתפתה ביינו, כששותה מעט יין הוא נחם על הרעה מחמת דבדיחא דעתה וכשמפיסים אותו הוא מתפיס, יש בו מדעת קונו, שעל ידי הקרבן שהקריב נח נחם על הרעה ונשבע שלא להביא עוד מבול לעולם. וכתיב (שמות לב יד) וינחם ה' על הרעה ויאמר סלחתי כדברך:
ולולא ה' צבאות היה חוזר ממדת פרענות למדה טובה הן גוענו אבדנו, חס ושלום, וכל דבר טוב שיצא מפי הקדוש ברוך הוא אפלו על תנאי אינו חוזר. ונהי דאשכחן דכתיב (בראשית לב ח) ויירא יעקב מאד, ואמרו רבותינו ז''ל (ברכות ד, א) שאפלו שאמר לו ושמרתיך בכל אשר תלך (שם כח טו) ירא שמא יגרם החטא. וכן אמרו רבותינו ז''ל (שבת לג, א) שכל המנבל את פיו אפלו נחתם עליו גזר דין של שבעים שנה לטובה נהפך עליו לרעה. והכי נמי אשכחן בחרבן בית המקדש שחזר בו ואמר (יחזקאל ט ו) וממקדשי תחלו, ממקדשי תחלו (שבת נה, א). פשר דבר, שלעולם לטובה אינו חוזר ודבר אלקינו אשר דבר

Questions au Rav Dayan (tome 5)

Ces questions, vous vous les êtes posées un jour, ou vous vous les poserez dans l'avenir…

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions

טוב על ישראל יקום לעולם, ואת הטוב נקבל בלי שום ספק בעולם שכלו טוב, ולפום שעתא גורם החטא שיהפך עליו לרעה להנאתו ולטובתו, וכל דעבד רחמנא לטב עבד, דטב לה לאדם עבדי לה, כי יפה שעה אחת של קרת רוח בעולם הבא מכל חיי העולם הזה (אבות ד, יז), וכל כי הא אם יראה לו לאדם שבעשותו הטובה שדבר לעשות לחברו יהיה נזק לחברו מצד אחר או לאדם אחר אין הכי נמי שנתנה רשות שיחזר בו דהוי לה כמו לרעה שחוזר:

והן רבים עתה שיש להם מדה זו שעומדים בדבורם בכל ויוצא שכרם בהפסדם, שהרי נוהגים כן אף לרעה או כשדבר שלא לעשות טוב, אפלו אם ירבו עליו רעים לא ישוב בו ואמור יאמר, דברי אי אפשר שיעשה שנים ומוצא שפתי לא אשנה אי יהבי לי כל חללי דעלמא. אדם כזה פגיעתו רעה ומרחיק ממנו אוהב ורע ורבו שונאיו ומרבה עליו שנאה ותחרות, ואפלו בנוה שלו לא ינוה, ואאנשי ביתה לא מקבל, כיון שאומר לעולם, כמו שאמרתי אני כן צריך שיהיה, ודברי לא ישוב ריקם. זו רעה חולה, גורם כל מחלה:

וזאת תורת האדם הטוב, שיחזר בו ויבטל דעתו מפני דעת אחרים לפי צרך שעה, ויהא מתרצה ברחמים ומתפיס בתחנונים, ולעולם יחשב מאד קדם שיוציא מפיו לעשות דבר טוב לחברו או שלא לעשות רע, וכיון שהוציא בפיו מוצא שפתיו ישמר ויעשה ולא יעבר. ולכן יותר טוב שיקדים תחלה לומר שלא יעשה טוב ויחזר בם משיאמר שיעשה ויחזר בו, כי דברו אחור אולת היא לו וכלמה. ולאידך גיסא דבר חברו לא ישיב ריקם ולא יסתר את דבריו כאשר יוכל אפלו אם הוא שונאו כדי לקים (תהלים לד טו) בקש שלום ורדפהו. ולא כמו רבים אנשים מדינים שאומרים לא איכפת לי לעשות זאת, אלא שלא יהא כמאמר חברי ולא יצא בשלו זו מדת סדום, ואין ראוי לעשות כן אלא לילדיו הקטנים כדי להנהיגם וללמדם שלא יהא להם מדה רעה זו להחזיק ולעמד בשלו ושלא להפך מידיעתו, אבל לשאר

Questions au Rav Dayan (tome 5)

Ces questions, vous vous les êtes posées un jour, ou vous vous les poserez dans l'avenir…

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones

כל אדם ואפלו אצל בניו הגדולים, טוב לגבר שלא יעמד על דעתו ויהיו הגדולים נשמעים לקטנים כדי להרבות אהבה ואחוה שלום ורעות. ואמרו רבותינו זכרונם לברכה (תענית כ, ב) לעולם יהא אדם רך כקנה ואל יהא קשה כארז. ובזה לזכר עולם יהיה צדיק כתמר יפרח כארז:

Questions au Rav Dayan (tome 5)

Ces questions, vous vous les êtes posées un jour, ou vous vous les poserez dans l'avenir…

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions